

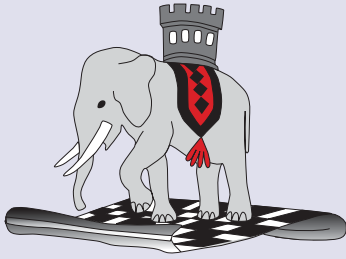
6/2010

SUOMEN SHAKKI

HEART OF FINLAND 2010

Suomen kovatasoisimmalla
turnauksella on pitkät
perinteet.

SUOMEN SHAKKI

SISÄLLYS 6 / 2010

Heart of Finland s.4, kanssa NSM Anna Rudolf.

Magnus Carlsen voitti Arctic Chess Starsin s. 26

Kirjeshakin nykypäivää s. 35

Pääkirjoitus	3
Heart of Finland 2010	4
Kirja-arvosteluja	20
Shakin hoitaja	25
Arctic Chess Stars -turnaus	26
Bent Larsen: Kun kuningas yllättää	29
Kuukauden analyysi: Suomalaisia tähtihetkiä IV	31
Kirjeshakki	35
Maailmalla tapahtuu: Shakkia Aasiassa	40
Vanhaa ja uutta kirjoista ja verkosta: Maailman paras shakkivalmentaja ja muita takapiruja	42
Kombit	44
Shakkivisa	45
Ratkaisuja	45
Kilpailukutsuja	46
SKSL tiedottaa	47

Hanti-Mansijskin shakkiolympialaisissa oli komeat avajaiset.

PÄÄTOIMITTAJA Marko Tauriainen, Aakkulantie 17 B 12, 36220 Kangasala, 050 5813500, marko.tauriainen@suomenshakki.fi www.shakkihistoria.blogspot.com

TOIMITUSNEUVOSTO Petteri Paronen pj., Johanna Paasikangas-Tella, Toivo Pudas, Pekka Sairanen, Osmo Särkilähti ja Henry Tanner

JULKAISIJA Suomen Keskusshakkiliitto ry KUSTANTAJA Suomen Shakkikustannus Oy PAINOPAIKKA Sälekarin Kirjapaino Oy, Somero ISSN 0355-8096

SUOMEN SHAKKI ilmestyy kahdeksan kertaa vuodessa TILAUSHINNAT 2010 kotimaahan 40,00 €, ulkomaille 55,00 €, irtonumero 5,50 € PANKKIYHTEYS Suomen Shakkikustannus Oy, Nordea 106430-204938 ILMOITUSHINNAT 2010 1/1 sivu 400,00 €, 1/2 sivu 250,00 €, 1/4 sivu 150,00 €, 1/6 sivu 120,00 € Toistoalennus 30 %, vuosialennus 50 % Hintoihin lisätään alv 23 %

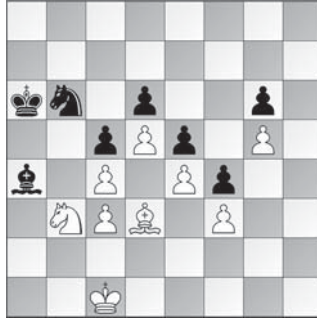
Ilmoitusten hankintapalkkio 30 % SEURAAVA LEHTI ILMESTYY MARRASKUUN ALUSSA. AINEISTO PÄÄTOIMITTAJALLE 17. LOKAKUUTA 2010 MENNESSÄ.

SAAPUMATTA JÄÄNEET LEHDET Timo Munukka 050 9310608, timo@munukka.net OSOITTEENMUUTOKSET Henry Fordinkatu 5 C, 00150 Helsinki, 044 3264130, skst@kolumbus.fi

Pannaan yrittäen

Shakkiolympialaisissa Hanti-Mansijskissa on pelattu tätä kirjoittaessani viisi kierrosta. Loppu-ulosveikkauksia en ryhdy tekemään, mutta toivottavasti Nybäckillä ja kumppaneilla on mukavia kotiin tuomisia juuri tämän lehden ilmestymisen aikoihin. Alku on ainakin ollut lupaava.

Hämmäntävän kovaa kamppailu olympia-areenoilla voi olla. Katse-
lin silmät ymmyrkäsivät neljännen kierroksen peliä Kazakstanin Rinat Jumabajevin ja Skotlannin Ketevan Arakhamia-Grantin välillä. Siirreltyään 50 siirtoa lähes yksinomaan upseereja Jumabajev päätti yrittää väkisin:

125. ♖d4!??

Huutomerkit rohkeasta, kysymys-merkit kyseenalaisesta mielenlaadusta. Todellisuudessa siirto tarjoaa mustalle voittoa. Arakhamia-Grant ei jatkanut parhaalla mahdollisella

tavalla (126...♙b3), mutta puoli-huolimaton siirtelykin toi naiselle tasapelin. Lopputuloksella ei ottelun kannalta ollut merkitystä.

125...exd4 126.cxd4 ♗d7 127.e5 dxe5 128.dxc5 ♗f8 129.♔d2 ♖b7 130.♔c3 ♙e8 131.c6+ ♔b6 132.♔b4 ♙xc6 133.c5+ ♔c7 134.dxc6 ♗e6 135.♙xg6 ♗xg5 136.♙h5 e4 137.fxe4 ♗xe4 138.♙e2 ♗d2 139.♙b5 ♔3 140.♔c3 ♔2 141.♔xd2 ♔1 ♔142.♙xf1 ♔xc6 143.♔c3 ♔xc5 1/2–1/2

Marko Tauriainen
päätoimittaja

marko.tauriainen@suomenshakki.fi
www.shakkihistoria.blogspot.com

SHAKKIPEDAGOGIIKAN TOINEN KURSSI

Suomen Keskusshakkiliitto SKSL ja Opettajien Shakkilyhdistys OSY järjestävät toisena vuotena peräkkäin shakin opettamisesta kiinnostuneille vajaan päivän mittaisen kurssin, missä annetaan lisävalaisua shakin opettamisesta ja koulukerhon vetämisestä. Kurssille otetaan enintään 40 osallistujaa ilmoittautumisjärjestyksessä. Osallistuminen ei edellytä aiempaa osallistumista eikä syvällistä shakin tuntemusta.

Aika	Lauantai 30.10.2010 klo 12–18.
Paikka	Shakkikoti, Haapaniemenkatu 14 A, 00530 Helsinki.
Yhteydet	Bussi 68, raitiovaunut Hakaniemeen, torilta 600 m Merihaan korkeiden talojen autohallille, mistä opasteet kävelytasolle.
Opettajat	Maan parhaat alan tuntijat.
Kesto	Kuusi tuntia (veso-kelpoinen).
Kohde	Shakin opettamisesta kiinnostuneet, koulujen shakkikerhojen vetäjät ja sellaiseksi aikovat.
Sisältö	Mm. koulun shakkikerhon perustaminen ja OPH:n ohjeet, johdatus shakin opettamiseen, käytännön kokemuksia shakin opettamisesta ala-asteella ja erilaisille nuorille, sovelias shakkikirjallisuus. Kurssilla käydään läpi koko lukuvuoden shakin opetusmateriaali, jota kurssin käyneet voivat käyttää opetuksessaan. Kurssi antaa valmiudet toimia (koulujen) shakin-opettajana, vaikka opettajan oma shakkituntemus olisikin vähäinen.
Maksu	15 € peritään paikan päällä, sisältää kevyen kenttälounaan.
Avustukset	Etäältä tuleville mahdollisuus pieneen matka-avustukseen.
Ilmoita	26.10.2010 mennessä antti.rytkonen@aina.net tai 040 733 6785. Kerro aina oma puhelinnumerosi.
Järjestävät	Suomen Keskusshakkiliitto SKSL ja Opettajien Shakkilyhdistys OSY.

Tommi Luukkonen loisti

Heart of Finlandissa

Teksti: Yrjö Rantanen

Jyväskylässä heinäkuussa pelattu perinteikäs, olihan vuorossa 20. kerta, Heart of Finland -turnaus on monille suomalaisille vuoden tärkein shakkitapahtuma. Tällä kertaa osanottajia oli 114, mikä on kyllä enemmän kuin parina edellisellä vuonna, mutta aika kaukana vielä ollaan vuosituhannen alun luvuista, jolloin lähenneltiin 200 osanottajan määrää. Turnauksen pääorganisaattori Olavi Niemi on tehnyt paljon työtä asian-tilan korjaamiseksi, ja ensi vuodeksi on luvassa uudistuksia, joilla toivotaan ainakin suomalaisia kärkipelaajia saatavan mukaan enemmän.

Pelipaikka, Jyväskylän IT-Dynamo, tarjosi hyvät puitteet kilpailulle tilavuudeltaan, valoisuudeltaan ja mikä tärkeintä helteet huomioon ottaen ilmastoinniltaan. Kärkipelit näytettiin livenä netissä, mikä sekin nostaa turnauksen arvoa.

Epäilemättä turnaukselle ja koko Suomen shakkielämälle oli eduksi myös se, että itse opetusministeri Henna Virkkunen kävi seuraamassa kilpailua. Häneen nimittäin oli tehnyt vaikutuksen shakin tasa-arvoisuus: samassa ryhmässä pelasivat naiset ja miehet, nuoret ja vanhat sekä liikuntarajoitteiset ja näkövammaiset. Eipä taida tässä shakille löytyä kilpailijaa missään vakavasti otettavassa lajissa. Shakkiturnauksessa voi nuorimman ja vanhimman osanottajan ikäero olla hyvinkin 70 vuotta (taisi olla HOFisakin). Pelatessa tai jälkikäteen peliä analysoidessa tällaisista ei kuitenkaan yleensä edes ajatella.

Pelejä

Maksim Turovin ja Tomi Nybäckin sijoittuminen jakamaan kärkisijaa oli odotettua, mutta Tommi Luukkosen

nouseminen yhdeksi kolmesta ykkös-sijan jakaneesta oli – ainakin lukujen valossa – aikamoinenkin yllätys. Olihan hänen selonsa turnauksen alkuaikana 2243 eli nelisensataa pistettä heikompi kuin kärkikaksikolla. Kilpailussa Tommi kyllä nostikin lukuaan huppeat 74 pistettä, ja minusta hän pelasi turnauksen henkeväntä shakkia. Luukkosen tulokset kyllä vaihtelevat ehkä liiankin kanssa, mutta semmoinen on tyyppillistä shakkiin taiteena suhtautuville. Joka tapauksessa hieno turnausmenestys todistaa, että potentiaalia on. Pitäisi vain oppia se shakissa perin vaikea ja vähän mystinenkin asia eli huippukunnon ajoittaminen. Voi tosin olla, että tällainen termi on Tommille liian ”urheilullinen”.

Viimeisellä kierroksella syntyi harvinainen tilanne, kun aviopari Maksim Turov ja Irina Turova laitettiin pelaamaan vastakkain. Eikä kyseessä ollut todella mikään ym. sijoitus, vaan panoksena oli turnausvoitto. Maksimilla oli puoli pistettä enemmän, hän oli valkeilla ja tietenkin selvästi vahvempi pelaaja. Voitollaan Maksim olisi ollut yksin turnausvoittaja (etukäteen vähintään jaettu) ja häviökin olisi vain kääntänyt heidän tilanteensa päinvastaiseksi. Jos he siis olisivat halunneet vaikka jotakin tällaisista sopia, siinä olisi todella palokuntakin ollut voimaton, kuten sanonta kuuluu. Sympaattinen paris-kunta teki kuitenkin lyhyen remissin, mikä muita kärkisijan tavoittelijoita kohtaan oli mielestäni reiluinta.

Viidennellä kierroksella Turov voitti ruotsalaisen suurmestarin Ralf Åkessonin vaikeasti hallittavien vaiheiden ja molemminpuolisten epätarkkuuksien jälkeen. Aivan lopussa Åkessonilla olisi ollut vielä mahdollisuus pelastua remissiin.

Kuningatagambiitti

Maksim Turov

Ralf Åkesson

1.d4 ♖f6 2.c4 g6 3.g3 c6 4.♙g2 d5
5.♘f3 ♙g7 6.0-0 0-0 7.♞b3 dxc4
8.♞xc4 ♙f5 9.♙f4 ♘bd7 10.♞c1 c5
11.♘c3 ♞c8 12.d5 ♘b6 13.♞d1 ♘e4
Houkuttelevalla näyttää 13...♘fxd5!?,
sillä kiinnitystä ei ole helppo käyttää
hyväkseen e2-ratsuhaarukan vuoksi.
Lisäksi musta näyttäisi saavan yl-
lättävän hyvän kompensaaion laa-
dusta koneen ehdottamassa jatkossa
14.♘h4 ♘xc3 15.bxc3 ♙d7 16.♙xb7
♞c7 17.♙xc7 ♞xc7 18.♙g2 ♘a4.
14.♙e5 ♘xc3 15.♙xc3 ♙e4
16.♙xg7 ♘xg7

17.♙h3! ♙xf3

Huono mustalle olisi ollut 17...♞c7
18.♘g5.

18.♞c3+

Aika tasaväkiseen peliin veisi 18.♙xc8
♙xe2 19.♞c3+ (tuskin ainakaan val-
kealle edullista olisi 19.♞d2 ♞xc8
20.♞xe2 ♘xd5) 19...♙g8 20.♙xb7
♙xd1 21.♞xd1 ♞d6.

18...♙g8 19.♞xf3 ♞c7 20.e4 ♞d6
21.♞e2 f6 22.f4 c4 23.♙e6+ ♘g7
24.e5 ♞c5+ 25.♙g2 c3?!

Musta haluaa saada välittömästi
vastapelasin käyntiin, mutta sotilas
olisi voinut pudota suoraviivaisesti.
Parempi oli 25...♞d8.

26. ♖ac1 c2 27. ♗d3 ♘c4

28. b3

Ilmeisesti pelisiirtokin antaa ratkaisevan edun, mutta tehokkaamalta vaihtuttaa 28. ♖c3 b5 29. b3 ♗d4 30. ♗e1! 28... ♘b2

Ratsu lähtee omalaatukselle kierrokseksi, joka aiheuttaa valkealle paljon päänvaivaa.

29. ♗d2 ♘d1 30. ♖h3 ♘e3 31. ♗d3

Tuskinpa valkealta jäi näkemättä, että ilmeisesti ratkaisevan edun antaisi 31. d6! exd6 32. exd6 ♖c6 33. ♗d3 ♘f5 (33... ♘d1 34. ♖c4) 34. b4 ♗xb4 35. ♖xf5 gxf5 36. ♖xc2 Luultavammin hän ei nähnyt pelijatkossa mustalle myöhemmin tarjoutuvaa puolustusta, mitä onkin hyvin vaikea nähdä.

31... ♘d1 32. ♖f3 fxe5 33. ♗xe5+ ♖f6 34. g4 ♗d6 35. ♗a1

Shakin hoitaja

Teksti: Erik Rosendahl

Shakkipalstoja ei enää julkaista sanomalehdissä likikään entiseen malliin, mutta tässäkin suhteessa saksalainen, koulutetun väen suosima liberaali viikkolehti *Die Zeit* on säilyttänyt korkean tasonsa.

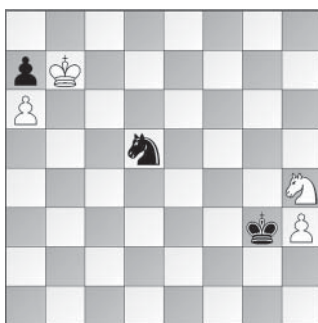
Die Zeitin viikoittaista palstaa pitää SM Helmut Pflieger (s. 1943). Harvoinpa on nimi ollut yhtä perustellusti enne kuin tämän lääketieteen tohtorin ja psykoterapeutin kohdalla, voidaanhan näet verbille *pfliegen* antaa merkitykset 'hoitaa', 'pitää huolta', 'vaalia', 'piitata' ja 'herättää'.

Dr. Pfliegerin suosituista kolumneista on koottu jo monta kirjaa, mutta suurelle yleisölle tunnetuin hän on sittenkin televisiossa vuosikaudet pitämistään shakkiohjelmista. Lisäksi hän on raportoinut laajasti MM-otteluista ja muista suurtahtumista.

Pelaajana Pflieger, suurmestari vuodesta 1975, kuului pitkään Länsi-Saksan parhaimmiston osallistuen mm. seitsemän kertaa shakkiolympialaisiin 1964–82; häntä kutsuttiin aikoinaan jopa maailman vahvimaksi amatööriksi. Bundesliigaa hän on ollut voittamassa pa-

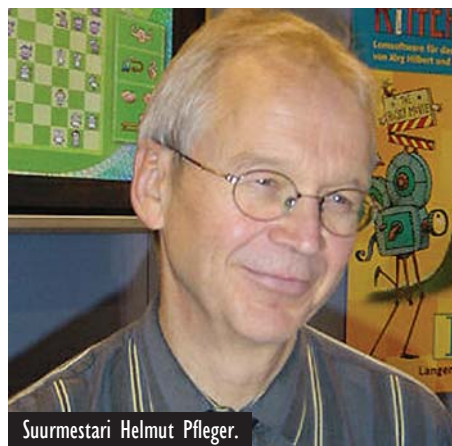
riinkin otteeseen Bambergin riveissä. Kerhon tunnetuin nimi on SM Lothar Schmid, monen MM-ottelun tuomari, Karl Mayn suosittujen *Winnetou*-kirjojen uusintapainosten kustantaja ja Saksan suurimman shakkikirjaston omistaja.

Die Zeitin palstallaan "Herr Schach" tarttuu tiivistetysti kiinnostaviin aiheisiin ja tarjoaa diagrammin muodossa pähkäiltävää. Itseenään hän ei pahemmin mainosta, joten näytettäköön tässä pelin Pflieger – Bent Larsen (Manila 1974) huipennus:

Valkean siirto

Pfliegeriltä olemme saaneet viime aikoina lukea mm. 17-vuotiaan Fischerin vierailusta Schmidin luo-

na Leipzigin olympialaisten jälkeen 1960, Hampuria Bundesligassa edustavan nuoren egyptiläisen Ahmed Adlyn taannoisesta taistelusta malariaa vastaan, Naumburgin kaupunginmuseon shakkinäyttelystä, jalkapallokaupunki Dortmundissa vallitsevasta shakki-innostuksesta sekä "Vaterstettenin ihmeestä" kun tämä baijerilainen pikkukaupunki (21 000 as.) on Walter Rädlerin johdolla pannut tuulemaan etenkin koulushakin saralla ja paikallinen kerho on paisunut yhdeksi maan suurimmista.

Pflieger on kertonut myös itävaltalaisesta psykologista Roland Grabneristä, jolle myönnettiin Karpovin shakkiakatemian tiedepalkinto shakinpelaajien älykkyyden ja pelivahvuuden yhteyttä tutkineesta väitöskirjastaan. Niin mieluusti kuin me shakinpelaajat äyllämme kerskailisimmekin, korrelaatio on tutkimuksen valossa vain vähäinen. Harjoitus sitä vastoin tekee mestarin, ja tärkeintä on, että lapset oppivat kyllin varhain pelaamaan ja tutkimaan ahkerasti (kuten juuri Vaterstettenissä on oivallettu).

Kovaa urheilua shakki ainakin on, sen todisti Pflieger itse, joka lääkärinä kiinnostui 80-luvulla shakinpelaajien verenpaineesta, sydänekäyristä, painosta yms. Münchenin turnaukseen osallistuneilla huipuilla todettiinkin korkea stressitaso, vaikka vain tuolleillaan istuivatkin.

Ratkaisu: **1. ♖g2!** (1... ♜xh3 2. ♜f4+! jolloin Larsenin ratsu etäännyttävästi korottumaan pyrkivästä a6-sotilaasta. Ja 1... ♜xg2 2. ♜xa7.) ■

Meidän vahva alamme
on
veroneuvonta.

HÖRHAMMER

PANU LAINE

Kirjeshakki

Kirjeshakin nykypäivää ja mitä iloa siitä on lähishakinpelaajalle?

Tämä tarina on kirjeshakista ja sen nykytilasta koneiden ja internetin aikakaudella. Tämä on oma-kohtainen kertomus siitä, miten itse löysin kirjeshakin muutama vuosi sitten, sekä tarina siitä, mitä iloa kirjeshakista on lähipelaaajalle.

Miten löysin kirjeshakin muutama vuosi sitten?

Lopetin turnauspelaamisen esikoiseni synnyttyä 1996 ja olin pelannut vain sarjapelejä ja niitäkin harvakseltaan viimeisen 11 vuoden ajan. Eksyin keväällä 2007 ICCF:n (www.iccf.com, kansainvälinen kirjeshakkiliitto) verkkisivuille, ja minulle heräsi ajatus: miksen minäkin voisi pelata kirjeshakia? Se antaa mahdollisuuden pelata shakia missä vain, milloin vain, mieltä shakia 2 minuuttia tai 2 tuntia kerrallaan. Ihan vain saadakseni vanhan hyvän harrastuksen takaisin kiireiseen arkeeni. Voisin tutkia uusia avauksia ja muunnelmia, jotka ovat ruostuneet puhki vuosia sitten. En tekisi typeriä virhelaskelmia muunnelmisani niin kuin olen tehnyt hiipuvissa lähipeliesityksissäni jo vuosia yhä enemmän, kun en ole ehtinyt pitää ”muunnelmanlaskulihasta” voimissaan. Voisin tehdä suunnitelmia, luoda strategioita ja rakentaa ansoja. Ja jos se ei onnistukaan, niin hävittävää on harvinaisen vähän. Totta puhuakseni: se toimi!

Olen aivan varma, että minunkaltaisiani ”vanhoja lähipeliharrastajia”, jotka ovat elämäntilanteen muuttumisen myötä jättäneet shakin pölytymään opiskelun, yhä vaativamman työelämän sekä perheen perustamisen ja pienten lasten vaatiman ajan myötä, on paljon! Seuraavaksi keron, miten saat shakin takaisin elämäsi sitten, kun aikaa on hiukan enemmän.

Mitä tarvitsen kirjeshakia varten?

Kirjeshakkiliitto antoi minulle ystävällisesti mahdollisuuden osallistua muutamaan maaotteluun – silloin vielä postikortein Sveitsiä ja Saksaa vastaan. Siihen ei tarvittu sähköpostia enempää toiminnanjohtajalle. Elettiin vuotta 2006. Mukavien kokemusten myötä halusin keväällä 2007 aloittaa turnauksen.

Ensimmäinen päätös oli, haluan-ko kotimaisille vai kansainvälisille kentille. Valitsin kansainvälisen turnauksen. Ehkä osin siksi, että jos homma menisi penkin alle, niin olisi vähemmän puolittuja silmäpareja seurailemassa joutsenlauluani. Osittain siksi, että tuntemattomampi ja vaikeampi haaste on aina kiinnostanut enemmän. Kohtaloni oli mestariluokan ”promotional” turnaus lähipelilukuni perusteella – turnaus, joka on tarkoitettu noin 2100–2200-lukuisille.

Sitten kauppaan. Jokaisella tietysti on jo PC ja internet-yhteys. Useimmilla on jokin shakkitietokantaohjelmisto (ChessBase, Chess assistant, Rybka Aquarium, jne.). Hankin ChessBase:n Mega-tietokannan (4,5 miljoonaa peliä!) avaututkimiemi tueksi ja Fritzin engineksi auttamaan muunnelmanlaskemisessa. Koneet kuulemma ovat kovia taktisissa asemissa.

Aika pian halusin toisen enginen ”oikolukemaan” ensimmäisen laskelmia. Koneet ovat erehtyväisiä, ja tällä tavalla sain joitakin virheitä pois. Hämmästykseni Fritz ja Rybka antoivat myös yllättävän usein eri mielipiteitä parhaista siirroista. Tietokantojen ylläpitoa tein TWIC:n verkkisivujen kautta latailemalla tuoreita pelejä kantaan. Hiukan työlästä. Chessbase toi online-päivitykset mukaan kuvaan pari vuotta sitten,

mikä teki kantojen ylläpidosta vai- vatonta ja helppoa. Olo alkoi tuntua valmiilta turnaukseen.

Ensimmäinen kirjeshakkiturnaukseni ”vanhana lähipelaaajana”

Seuraavaksi tarinoin, mitä tein vanhan lähipelaaajan lähtökohdista ensimmäistä kirjeturnausta varten. Mitä kokemuksia kertyi, miten pelit menivät ja mitä opin.

Valmistautuminen

Tavoitteen asettaminen

Ensimmäinen tehtävä oli tavoitteen asettaminen. Kilpailullisen tuloksen kannalta rässi oli yllättäen aivan erityinen motivaatiota lisäävä tekijä: voittaja saisi osallistumisoikeuden MM-preliminääreihin eli alimman (neljännen) karsintaportaan turnaukseen. Vastus olisi 2100–2200-luokkaa, joten helpolla en tulisi pääsemään. Tavoite oli kuitenkin selvä: vain turnausvoitosta pelataan!

Avausvalmisteluiden merkitys

Olin jo muutamasta pelaamastani maaottelusta oppinut, että avauksen onnistumisen merkitys oli hyvin suuri keski- ja loppupeliä ajatellen. Vanhat lähipelivaaukseni eivät ehkä olleet parhaita mahdollisia avaus- edusta taisteluun kirjeshakissa. Ne olivat kyllä palvelleet hyvin vuosien saatossa – ainakin ennen tietokantojen aikakautta. Jotain siis täytyi tehdä.

Kaikeksi onneksi kirjeshakissa on myös avausvalmisteluiden suhteen aika lailla vapausasteita. Peruserper- tuaari täytyy tietysti mieltä etukäteen, mutta käytännössä johonkin rajaan asti avauksia voi viilata vielä pelin aikanakin. Yksi tapa valita muunnelmia on pelata jotakin sellaista, jota vahvat pelaajat pelaavat tänä

päivänä. Toinen tapa on tehdä hyviä valintoja päämuunnelmien joukosta. Epämääräiset sivumuunnelmät eivät toimi, jokin ”täysin epäteoreettinen”, kuten 1.♖c3 voi toimiakin kohtuullisesti ainakin valkeilla. Muunnelmia valitessa pitäisi kuitenkin varmistua, että niiden loputtua päätyy sellaiseen keskipeliin, josta ymmärtää aseman tavoitteet ja vaatimukset, ettei jää tuuliajolle ja engineiden suositusten varaan. Jos näin käy, voi häviön vaara olla suuri. Muutama hyvä uudehko avauskirja voi osoittautua kullan arvoiseksi asematyyppin ymmärtämisen kannalta. Sen sijaan vanha teoria voi johtaa suoraan häviöön.

Avausten valinta

Muistin vanhojen veijareiden SM Péter Lukácsin ja KvM László Hazain ohjeen: ”Pelaa päämuunnelmia!” Näin tein. Suurin murros oli edessä mustilla 1.e4:ää vastaan. Pelasin 1...e5 joskus pikkupoikana, sitten 1...c6 muutaman vuoden ja päädyin lopulta ranskalaiseen joskus 25 vuotta sitten. Sisilialainen oli aina tuntunut liian haastavalta ja massiiviselta, vaikka se näyttää olevan hyvin suosittu kirjeshakissa. 1.d4:ää vastaan olin ”aina” pelannut daamigambiitin ja kivimuurin kaltaisia rakennelmia.

Ensimmäinen tehtävä oli valita uudet avaukset mustilla. Päätin pelata vanhaan ja pelata rohkeasti 1.e4 e5. Edessä olisi paljon työtä aivan uusien muunnelmien ymmärtämisessä, mutta myös virkistäviä uusi asemia – ja ongelmia. Valkeilla päätin jatkaa Fischerin viitoittamalla tiellä 1.e4! – Best by test! Suurin haaste olisi siirtyä ”roskasisilialaisista” aitoihin avosisilialaisiin najdorfeihin, scheveningeneihin ja lohikäärmeisiin.

Avausvalmistelut

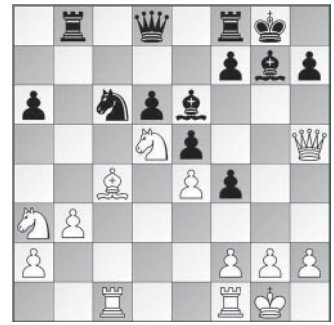
Avaukset oli siis valittu. Tärkeimmät oppaani uusiin seikkailuihin olivat Mega-tietokanta sekä muutamat valitut avauskirjat, joista näkisin uusimmat kujeet näissä avauksissa. Vanhan teorian seuraaminen on hengenvaarallista, koska avusteoriassa on tapahtunut valtavaa kehitystä tietokoneiden tultua mukaan

arvioimaan asemia. Myös Correspondence-tietokanta kirjepeleistä osoittautui hyväksi ideaksi, koska sieltä näki alan huippujen avausmieltymykset. Muunnelmät, jotka loistavat kirjepeleissä poissaolollaan, ovat lähtökohtaisesti epäilyttäviä. Muutenkin kirjepeleihin perustuvan avaus tietokannan pitäisi olla laadultaan ja avusteoreettiselta arvoltaan jopa merkittävästi parempi, koska avausvaiheita tutkitaan erityisesti korkeammalla pelitasolla todella tarkkaan. Tätä taustaa vasten voisin suositella sitä myös lähipelaille.

Ja mitä peleissä sitten tapahtuikaan?

Pelit alkoivat 6.6.2007. Valitsemani avausstrategia onnistui kohtalaisesti. Mustilla vastaan tuli yksi 1.c4 (englantilainen 1.c4 e5), kaksi 1.d4:ää (klassinen Nimzo ja Ragozin) ja kaksi 1.e4:ää (espanjalainen anti-Marshall ja skotlantilainen Mieses). Valkeilla pelasin kolme sisilialaista (Svešnikov, Najdorfin englantilainen hyökkäys ja Nimzowitch 2...♗f6) ja kaksi avopeliä (espanjalainen Worrallin kaltainen berliiniläinen ja Philidorin puolustus). Melkoinen hajonta ja paljon työtä jo avausvaiheissa! Tuloksien kannalta homma meni ns. putkeen! Alla on lyhyt kuvaus kustakin pelistä ja linkki itse peliin internetissä Kirjeshakkiliiton sivuilla (www.shakki.net/liitot/skl). Kaikki pelit on vähintään kevyesti kommentoitu, ja muutamat niistä ovat jo esiintyneetkin näillä palstoilla.

1. Ensimmäinen päätynyt peli oli PL – Viktor Nikolajevitš Ivanov (RUS, –). Hän oli myös tulokas ilman vahvuuslukua. Seurailimme sisilialaisen Svešinkovin 9.♙xf6 -muunnelman teoriaa, ja hämmästyksekseni hän pelasi kyseenalaista 80-luvun lopulla pelattua muunnelmia. Sain käytännössä voittoa ilman suoraan avauksesta, ja ensimmäinen piste oli tosiasia 24 siirrosta ja vain 35 päivässä. Olipa lupaava alku ja tuskan oppitunti vanhan teorian seuraamisen vaaroista. (Peli 1)

Asema valkean 18.b3:n jälkeen. Musta jatkoi varomattomasti 18...♙a5?! 19.♗c2 ♜xa2?! 20.♗cb4!! ♗xb4 21.♗e7+ ♔h8 22.♙xe6 ♞be8 23.♞c7 ♞xe7 24.♙f5 1–0.

2. Seuraava peli oli Roman Kolanek (POL, 2464) – PL. 1.c4 e5 -englantilaisessa onnistuin tasoittamaan KK-otteluissa käytetyssä muunnelmassa ja tarjosin tasapeliä välittömästi avausvaiheen jälkeen. Taisi vastustajan kohtuuttoman suuri vahvuusluku vähän pelottaa, mutta tarjous meni läpi. Tuo vahvuusluku on sittemmin osoittautunut melko ilmapiksi ja pudonnut 300 pistettä. 21 siirtoa ja 94 päivää. 1½/2. (Peli 2)

3. Kolmannesta pelistä Zigfrīds Saule (LVA, 2160) – PL olin ylpeä. Pelasin Nimzoa ensimmäistä kertaa pitkässä pelissä ja onnistuin löytämään suoraan Invantskin käyttämän sotilaanuhrausutuuden. Vastustajani napsi ahneudessaan vielä toisenkin sotilaan, ja sain mahtavan kehitysedun ja aloitteen, kun valkean kuningas juuttui keskustaan. Hyökkäykseni onnistui ja vastustajani antautui 25 siirrosta ja 116 päivässä. Ahnetta oli rangaistu! 2½/3. (Peli 3)

1.d4 ♗f6 2.c4 e6 3.♗c3 ♙b4 4.♞c2 d5 5.a3 ♙xc3+ 6.♞xc3 ♗e4 7.♞c2 c5 8.dxc5 ♗c6 9.cxd5 exd5 10.♗f3 ♞f6 11.♞b3?! 0–0 12.♞xd5! ...Ja kuinka ahnetta sitten kuritehtaan...

THOMAS RISTOJA

Kombit

1 AHNEUS...

Bajarani–Tšupenko, Baku 10
...pois mielestä. VS

4 HELPOMAKSI...

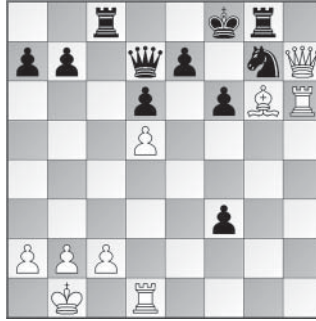
Aliakbarov–Valibajov, Baku 10
...vissiin ei voi tulla. VS

7 OLETKO...

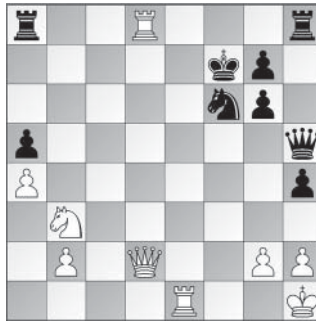
Nigalidze–Namazov, Baku 10
...hienohelma? VS

2 LUO UHKAUS...

Hasanov–Hasanli, Baku 10
...joka on torjumaton! VS

5 LIIAN INNOKASTA...

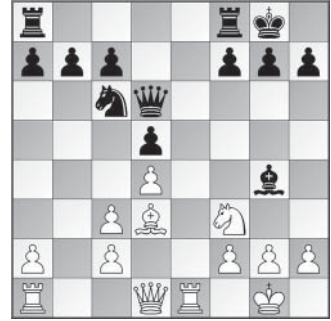
Šanova–Pirverdijev, Baku 10
...pomppimista. VS

8 SUOJAT POIS...

Kazimova–Jojua, Baku 10
...niin on helpompaa. MS

3 VANHAT KOIRAT...

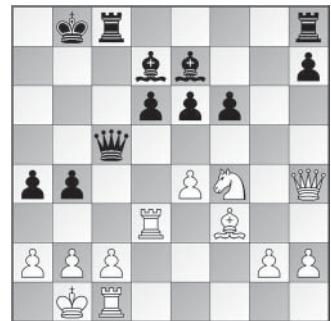
Dudarbeyli–Zeinalov, Baku 10
...purevat taas. VS

6 KUKA ENSIKSI...

Agaragimov–Toufighi, Baku 10
...jauhaa. VS

9 KUIN KIRKKAALTA...

Guseimov–Rahmanov, Baku 10
...taivaalta jne. VS

Petri Saharinen – Pekka Böök:

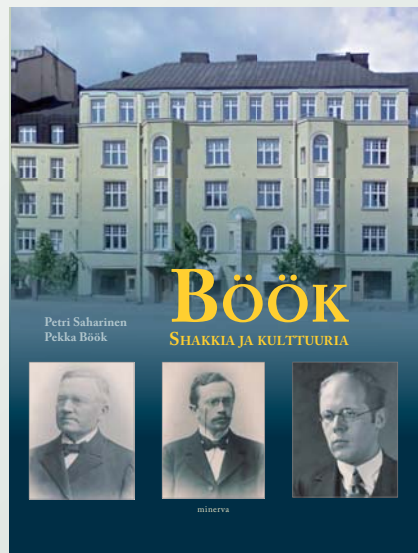
BÖÖK – SHAKKIA JA KULTTUURIA

Suomen shakkisuuruuden kiehtova tarina kohtaa maailman huippushakin jännityskertomukset

”Satojen loistopelien ja kymmenien turnausten voittaja tohtori Aljechin katseli Böökiä mustasankaisten silmälasien läpi ja hymyili itsevarmaa vinoa hymyään. Kaikki mitä Eero oli edellisenä iltana ja yönä miettinyt, tai pikemminkin kaikki mitä hän oli shakista vuosia opiskellut, pyyhkiytyi hänen mielestään tuon miehen edessä. Eeroa heikotti.”

Eero Böök (1910–1990) kasvoi töölöläisnuorukaisesta shakkitoimittajaksi, suurmestariksi ja suomalaisen shakkikulttuurin voimahahmoksi. Böökin esikuvat, isä Einar ja isoisä Emil, olivat toimineet yhteiskunnan kehittämisessä autonomian ja itsenäistymisen aikana. Eero Böökin ura aukeni suomalaiseseen satama- ja rautatierakentamiseen sekä shakin kansainvälisille areenoille.

Väkevä kuvaus Böökin elämästä ja suvun vaiheista vie lukijan Smolnasta Geneveen ja Brondalta Varsovaan. Valkoinen laiva purjehtii Kemeristä Tukholmaan ja Turkuun, josta juna jatkaa Euroopan halki. Matkan varrella Böökin kertomus kietoutuu shakkihistorian merkkitapahtumiin. Tarinaa kuvittaa lähes sadan shakkipelin kokoelma, johon on valittu monipuolisia pelejä Eero Böökin shakkiuralta ja unohtumattomia kamppailuja shakkimaailman huipulta.

Jännittävä ja monisärmäinen suurteos jokaiselle shakin-harrastajalle!

Hinta: 35,00 e (sis. alv.) + postikulut 9,50 e (paketti).

Kustantaja: Minerva

Ilmestymisaika: elokuu 2010

Kirjan koko: 210 x 250 mm

Sivumäärä: 412 s.

Sidosasu: sidottu, kauttaaltaan kuvitettu

ISBN: 978-952-492-392-7

Myynti ja tilaukset:

Antikvaarinen kirjakauppa

KIMMO VÄLKESALMI

Pursimiehenkatu 11, 00150 Helsinki

p. (09) 627 657

www.shakki.net/kimmoval

kimmoval@shakki.net